

MANO NAUJOVIŠKOS BIBLIOTEKOS VIZIJA

ANKETA

I. DUOMENYS APIE BIBLIOTEKĄ*

Bibliotekos pavadinimas - Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos Bibliografijos-informacijos skyrius

II. BIBLIOTEKOS VIZIJA*

VIEŠOJI BIBLIOTEKA – BENDRUOMENĖS INFORMACIJOS, KULTŪROS, KOMUNIKACIJOS CENTRAS

Bibliotekos vizija – tapti šiuolaikišku mikrorajono bendruomenės informacijos, žinių, kultūros ir komunikacijos centru. Vieta, kuri atitiktų sparčiai besikeičiančius informacinius šiuolaikinio lankytojo poreikius ir būtų bendruomenės traukos centras. Pasak diskusijų dalyvių, viešoji biblioteka – tai „traukos centras, kuriame mėgstu leisti savo laisvalaikį, kur galiu gauti mane dominančią informaciją ir kur vyksta įdomūs renginiai“; „įstaiga, kad žmogui būtų patogiau gyventi“ (akcentuoja pažangių technologijų ir paslaugų reikšmę); „žinių ir informacijos šaltinis“; „susitikimų vieta, bendravimas jaukiuose kampeliuose“; „bendravimas „gyvai“, įvairūs susibūrimai, klubai ar užsiėmimai“; „bendruomenės kultūros, informacijos, mokslo, pramogų, židiny“; „šiuolaikinė ir moderni įstaiga, garantuojanti kultūringą, turiningą ir informatyvų laisvalaikį“.

Diskusijos dalyvių nuomone, Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka (Aido g. 27), kurioje įsikūrę Skaitytojų aptarnavimo, Bibliografijos-informacijos skyriai ir „Aido“ vaikų filialas gali vadintis modernia ir šiuolaikiška, ji atitinka lankytojų poreikius ir yra bendruomenės informacijos centras. Vieningai pritarta nuomonei, kad biblioteka turi būti atvira visai bendruomenei ir naujovišką biblioteką galima sukurti padedant bendruomenei. Diskusijos metu pasiūlyta naujų idėjų, kurios praplėstų bibliotekos veiklą.

Kad biblioteka taptų informacijos ir žinių centru, atitinkančiu šiuolaikinių lankytojų poreikius, deja, vien kvalifikuotų, darbščių ir paslaugių bibliotekininkų nepakanka. Lankytojams trūksta naujos grožinės ir mokslinės literatūros, periodinių leidinių. Esant nepalankiai šalies ekonominei situacijai, kai taip smarkiai pabrango knygos, biblioteka yra ir

turi išlikti ta vieta, kur jos būtų prieinamos skaitytojams. Todėl ateities viešosios bibliotekos pokyčių pagrindas turėtų būti kryptinga valstybės politika, užtikrinanti informacijos išteklių komplektavimą. Reikia „trumpinti“ knygos kelią nuo leidyklos iki skaitytojo, daryti fondų komplektavimą lankstesnį, nes šios veiklos centralizavimas teigiamų rezultatų nedavė. Sukuriami barjerai, ir nauja knyga skaitytoją pasiekia tik po metų. Pati biblioteka teigiamų poslinkių šia linkme gali pasiekti bendradarbiaudama su leidyklomis. Nebūkime skeptikai: jei atsižvelgiame į lankytojų poreikius ir bendruomenės narių poreikiai mums laikytini prioritetiniais, tai ateities biblioteka privalo pateikti lankytojams reikiamą knygą ir paklausų periodinį leidinį ne vien skaitmenine forma. Ateities biblioteka – hibridinė, kurioje naujovės nesunaikina šimtmečiais kurtos tradicinės veiklos, o ją papildo.

Kompiuterinės technologijos keičia bibliotekos vaidmenį, teikia prieigą prie naujausių informacijos šaltinių, įsitvirtina kaip laisvalaikio leidimo forma ir kompiuterinio raštingumo ugdymo galimybė įvairių socialinių sluoksnių bendruomenės nariams. Atsiranda poreikis organizuoti mokymus pažengusiems kompiuterio vartotojams. Pasak diskusijos dalyvio: „Sakyčiau, kad viską moku, bet yra dalykų, kurių dar nemoku: You Tube’je tenka matyti foto ir slaid-šou su muzikiniais takeliais. Norėčiau ir aš susimeistrauti kažką panašaus, bet... nemoku ir nežinau, ar su „steriliais“ bibliotekų kompiuteriais iš viso įmanoma tą padaryti. Turiu vilties, kad dėmesys bus skirtas ne vien senjorams ir „žaliems“, bet atsiras jo ir žmonėms, norintiems praplėsti savo žinias, išmokti daugiau, nei žino bei įsisavinti naujus dalykus“.

Kadangi viešoji biblioteka – vietos bendruomenės centras, čia atėję lankytojai, naudodamiesi elektroninėmis paslaugomis ir bibliotekininkų pagalba, tvarkosi asmeninius reikalus: registruojasi pas gydytoją, spausdinasi bilietus kelionėms, pildo deklaracijas ir įvairias pažymas, gyvenimo aprašymus ir kt. Šiuolaikiška biblioteka perima vis daugiau socialinių funkcijų, kadangi tai yra vienintelė vieta, kurioje paslaugos nemokamos ir nesukuriamos biurokratinės kliūtys. Reikia pripažinti, kad kokybiškai nauja viešosios bibliotekos veikla neatsiejama nuo profesinių ir asmeninių bibliotekininko kompetencijų. Lankytojų aptarnavimas yra plati sąvoka, tai sistemingas darbas: informacijos kaupimas, tvarkymas, jos pateikimas, bendravimas ir poreikių išsiaiškinimas, švietimas, konsultavimas, individuali pagalba lankytojui ir t. t. Ateities bibliotekoje turi būti atitinkamai įvertintas bibliotekinio darbo krūvis ir naujai apibrėžta specifika, atsižvelgiant ir į bibliotekininkų

psichologinę įtampą, dirbant su įvairių visuomenės grupių lankytojais.

Diskusijos metu buvo išsakyta daug minčių apie „gyvo“, betarpiško bendravimo bibliotekoje poreikį: susibūrimų, diskusijų, klubų, erdvių individualiam mokymuisi, pomėgių raiškai, muzikos klausymui, filmų peržiūroms ir pan. Projektuojant naują ar renovuojant seną biblioteką, būtina atsižvelgti į tai ir sukurti reikiamas erdves.

Naujoviška viešoji biblioteka – tai kryptingas informacijos išteklių komplektavimas, naujų kompiuterinių technologijų ir programinės įrangos diegimas bei sistemingas atnaujinimas, esamų ir būsimų bibliotekos lankytojų poreikių analizavimas ir tenkinimas, aktyvaus šiuolaikinio bibliotekininko veikla, bendravimas ir bendradarbiavimas, informacijos apie biblioteką sklaida. Tai pagrindiniai elementai, sudarantys šiuolaikinės bibliotekos vertę. Įžvalgumas, naujovių paieška ir pritaikymas – formuoja šiuolaikinės bibliotekos įvaizdį ir atspindi šiuolaikinės bibliotekos viziją.